

DOBROGEA JUNA

DOBROGEA AL DOBROGEIILOR

Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE:
Pe un an 40 Leu — Pe 6 luni 20 Leu
Anunțuri și reclame după invocări

ORGAN NAȚIONAL DOBROGEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BUCUREȘTI. — STR. PATRASCU-VODĂ, № 4
Manuscrisle nu se înșează.

Vitejii Dobrogeni

Sergentul Nicolae Boncăld

Că toți, dela mtc la mare, dela bogat la sărac, dela săran la ordinar au contribuit, unii mai mult, alii mai puțin, la izbădindirea visului nostru, este un lucru ce nu-i poate nimeni sădădu.

Dar că suferințele cele mai mari le-a dus cel ce a purtat arma, rănila, mitraliera și grenada, și că sărani au fost aceia care și-au îndeplinit cinstiția de a fi în număr mai mare, sunt doar adeveruri tot atât de bine cunoscute că, pentru a da săraniilor o dreapta recunoștință, trebuie niciodată să stăm la ceea ce mai mică înțoiadă.

Ca unul care am fost într-o zi la grele incertiri, pot să dau o dreaptă apreciere asupra calităților lor. Exemplile sunt numeroase.

Unul care a intruchipat multe înșiruri susținute este și Nicolae Boncăld din Cogalac, sergent în regimentul 34 Constanța.

L-am avut în platon sub comanda mea, de aceea l-am și cunoscut bine.

Omul cumpărat, cu carte pușind, multă chibzuință, blând din fire, cîmbitor camarașilor și bun povăților soldaților săi, ascultător și conchînios până la ultima expresie a scurțuțății, înădărat când era vorba de fata lui, sădăcătățile cari sfidau pe Boncăld un om, un camarăt, un oslaș, un român bun.

Octavian Văleanu

TĂRAN ȘI TÂRGOVĂT

Faptul s'a petrecut la Brăila, și nu pentru întâia dată.

Niște milioane de sărani flindu-și și niște risipitoare de sărane desculțe, au venit la târg cu păsări și ouă. Să au zis oamenii: scump ne verde nouă târgul, scump îl vom cere și noi. Să au cerut, ce-i drept, optzeci de bani pe un ou, și 50 de lei perechea de găini. Atât a trebuit, pentru ca acești nerușirați, să fie luati la palme, la pumni și la ghionturi, de către agenții ordinei publice și de către târgoveșii indignați, care și-au razbunat astfel necazurile scumpirea traiului, în săngele curs cu înbelșugare, din nasurile și gurile săraniilor tăvăliji în fină.

Ce-i mai trist, e că n'am văzut un târgovăt, care să nu se entuziasmeze, de acest act de nemericie. Oameni cari s-au culcat calici și s-au sculat milioane, indivizi obscuri, ridicăți peste noapte la boerii prin matrapăzăturile răboiuil, cărimari cari cîștigă 5 lei la litru de vin, mai ușațuri cari ridică metrul de stofă în șapte zile, dela 100 lei, la 450 lei, — tot acest murdar calabalaț al vieții noastre economice, și răneau plin de satisfacție.

Ce-s-ar întâmpla însă, dacă acești sărani snopîși în palme și tăvăliji în noroi, întrând într-un magazin de manufatura, la cererea negustorului, de 30 lei metru de stambă, în loc de 100, l-ar lua la palme și ghionturi pe sub falci, spargând dină întărire și cîsteva geamuri? De sigur, am auzi vorbindu-se de bolșevism, și s-ar cere într'un glas respectul ordinei, al proprietăței și

Orășenii Bradeni, în special, au facut practică agricolă, pe timpul ocupației nemîștei. Locurile virane acolo erau transformate în gradini. De ce n-au continuat cu agricultura lor orășenească, dacă era atât de rentabilă? Dr. Salix.

STOCARUL DE BĂI

DOBROGEA JUNA

ORGAN NAȚIONAL DOBROGEAN

Scrisoare din Paris

Stimate d-le Sarry,

Tin să-ți mulțumeșc din nou pentru amabilitatea, pe care o ai de a-mi însemnat jurnalul tocmai prin meleagurile acestea. Să de a-ți, că de bine fac!

Dobrogenii, căi suntem, doar din „Dobrogea-fund”, mai adunăm vestile, ce trăim înțintul nostru și din ea mai culegem căi odată vesti îmbucurătoare. Despăgușirile „care au să-n se dea” ne-au mai dat o credință și ne-au mai întărit într-o aşteptare plină de speranțe. Dar credeți D-voastra, că în mod serios e vorba de așa ceva? Suntem încă de sceptici și am început să ne întărim de toate informațiunile asigurătoare, care vin din para! Un fapt e cert: orice căi de binevoitorii sunt străini pentru capacitatea noastră de producție viitoare, cu orice de buni ochi ne-ar privi ridicarea economică, o dovadă a putințului temelii, pe care-l pun el în noi, o avem în continuă creștere a valorii leului și în refuzul capitalului străin de a se plasa în țară, fie și sub forma de împrumut Statului. Impresiunea multora dințre ei, și că noi singuri, nu suntem capabili de o grubnică și sănătoasă refacere, dat fiind incapacitatea administrativă absolută — mi-a mărturisit-o textual un coleg francez, care a fost pe la noi — și vrajba bolnavă, oarbă și scăroasă dintr-o parte a partidei politice, care, așa vine vorba, își revendică onoarea de a prezida această ridicare politică și economică a României-Marii”.

Un al doilea fapt, de care te pun în curenț. Niciodată mai mult ca acum, nu s'au alăt la studii în străinătate mai mulți Români și niciodată valoarea lor, calitatea lor n'a fost mai mare. Iți dau un mic exemplu: zilele trecute am asistat la niște examene de doctorat în drept. Se prezintau în total 13 candidați: 3 Români, un sărb și se pare și 9 franțuși; toți aceștia căzură afară de cel 3 Români, care trecură examenele cu mențiune onorabilă. Astăzi în treacăt.

Ne vin vesti de prin țară, cătăi găzete și căntări opiniile. El bine, d-le Sarry, ne-o mărturisim între noi: niciodată nu ne-a fost o mai mare situație de noi înține, decât acum. Prinvid la luptele nenorocite, la pasiunile desfășurate, ne e rușine de noi, de a noi, de toată lumea. Comparam: și aci sunt lupte de clasă, revendicări exagerate și injustiții strigătoare la cer. Dar să vezi dragul, cu cari toți cauți într-un sfârșit să se înțeleagă, ca să-și înalte și să-și ajute „franța” lor! Te cuprinde durerea când te întorci cu gândul înapoi spre patria ta. Să cunoști mulți dintre prieteni, care cauți și vor să-și înțeleagă rostul. Unii din ei se gândesc că nu se mai întoarcă... Incontestabil că e o prostie, dar și-o spun și d-tale, că și-ți dai seama de represiunea nenorocită, pe care o au evenimentele — de orice natură ar fi — ce se desfășură în Tara-Românească.

E o vorba: „La critique est aisnée, l'art est difficile!” Totuși mulți răspund: „pe că putem, noi ne facem datoria; cătăi, învățăm și ne pregătim, ca să putem corespunde vieții de mal apoi. Dar de ce ai noi, prin pasiunile lor nenorocite ne duc de răpă, țara?”

Horia P. Grigorescu

RETEVEIE

Un record

Consecvența politică în persoană: d. Șm. Georgescu, actualul președinte al Comisiei interne din Bărcăgic.

Se instalează după răboi în localitate pe lângă d. Văleanu, locuitorul de șef al liberalilor Călărașeu; văzând că comuna de reședință e dată cu tot din dinastia d-ului Raciu, face cerere d-ini Covăță, șeful tăchet; nebăgat în seara de aceasta, candidaază la ultimele alegeri și cîntărește ca progresist; la venirea tăchetelor la putere obține prin d. „un mult răvnită președinție a consiliului intermarie din Bărcăgic, nu recopete foaia să se instaleze între căi cîștigă membri din comisia returnă să colaboreze cu d-sa; la sfărșit iată acum... aveșcan. Dar mare-l Dumnezeu! Sălii și locuri cu politici de stată?

Geanabet

Literare

DIN CAPTIVITATE

Christos n'a înviat!

Pe-așezăi tainic retea
Ventrea Primăverei
De ani și ani ne aducea
Să zua Invierii.
Simbolic, mistic legămant
Între Dumnezei
Să între trudnicul pământ
Să nepătrunsa Fire!

Să largi să dea hotare,
A Invierii vegnice
A vietii nesărștie,
Ce dincolo de sfesnice
Trăește noui clipte,
A Invierii unei viei
Ce moare ca să-nvive,
Cu noui puteri, cu noui puleji,
Mai vie, tot mai vie.

De aproape două mii de ani
O zi pe an odată,
Când sclavi umili și cruci tirani
În sus spre ceruri cată,
Să-ășteaptă primii, suspinând,
Suprema îndurare
Iar cestialii cer, tremurând,
O vorba de lertare.
De ani și ani Isus Cristos,
Pe an odată 'nvie
Să seamănă alcea, jos,
O vorba de frăție.
De ani și ani cerescul flu
În sfântă-i prăznuire
Ne predică cuvântul viau
Să trăinăca iubire.
De ani trimesul răstignit
Ne-arăta cu putere
Ca patimile i-au sfârșit
Să urmează Inviere!

De ani și ani, o zi pe an
O zi pe an odată,
Când totuști într-un sfîntăi elan
În sus spre ceruri cată.
O zi pe an dela Christos,
O zi dela înaltul,
Menita sfântului priinos
Al jertfei pentru altul.
O zi pe an dela Isus
O zi pe an, doar una,
Când toți, cu înimile sus,
Li proslăvim cununa.

Cununa de martir din spină,
Simbol triș al durerel,
Cununa din scăpări și crini
Emblema Invierii:
A Invierii din mormânt
A legii și-a dreptății,
A îngropării în pământ
A inegalității,
A Invierii dintre morți
A celui ce fu 'n stare
Ca să sfârșime strâmtorii

Mina Pernic, 1918

Deci clopotele în zadar
Răsună sgomotoase
In anul Asta sanguinar
Nu poți să 'nvive, Christoase.
Rămâi dar mort și nevăzut,
Desi văzut și 'n viață,
Rămâi sătul și neștiut,
Rămâi ascuns și 'n față...
Neînțrecut tău cuvânt
Sa steai mut pe gura-ji
Să suspendătă sus în vînt
Rămâie 'nvățătură-ji...
Să-ășteaptă alte vremuri iar
Cinstite și frumoase,
Ca din eternu-ji sanctuar
Sa reinveli, Cristoase.

O scrisoare de despărțire

O explicație

— De ce d. Teodorescu-Malacu refuză să candideze la un scaun de deputat și președinte de prefectura de Constanța?

— Întrucât că dă ochii cu Lupa în Cameră!

D. Eug. Zamfir, fost director al proprietății din Dobrogea în Ministerul domeniilor, retrăgându-se din acel serviciu, a adresat d-lor prefectura de Constanța:

După o neîntreruptă activitate de 29 ani în serviciul statului, am părăsit prin dimisiune de bunăvoie funcția de Director al Dobrogei, ce ocupam în Ministerul de Domeniile.

In timp de 12 ani că am condus atribuțiile funcției mele, am căutat pe căd mi-a fost cu putință, să fiu credinciosul slujitor al publicului, având ca linie de conduită, că funcția fiind creată de nevoie publică, noi, funcționarii, sătem puși la dispoziția celor mulți, iar nu aceștia la dispoziția noastră.

Cunoașteți de asemenea solicitul meu ce am avut pentru toți colaboratorii mei, printre cari d-va așa fost un element călător de prețios, și nu pot să nu vă facă mărturisirea că, fără concursul d-va nu aș fi putut conduce cu c. l. mai larg și neînțeleptor spirit de dreptate, greava însărcinare ce aveam de a amoniza interesele publice, al căror păzitor eram, cu acelea atât de variate ale particularilor.

Părăsind, acumă, contactul oficial cu d-va, nu pot să nu vă exprim

Crâmpieie

Un ordin al ministerului de interne

D. general Averescu, președintele consiliului de ministri și ministru de interne, a trimis următorul ordin circular d-lor prefecti de județe din vechiul regat, Băsăria, Bucovina și Ardeal:

Binevoiți a dispune ca activitatea Intregului aparat administrativ să se mărginească exclusiv numai la interesele locale ale județului și generale ale Statului.

Binevoiți a dispune ca activitatea

Intregului aparat administrativ să se mărginească exclusiv numai la interesele locale ale județului și generale ale Statului.

Măsurile cele mai severe vor fi luate împotriva acestora cari se vor abate în orice chip dela această normă. Pe timpul campaniei electorale ce se deschide, se va lăsa cea mai înaltă libertate de propagandă tuturor partidelor politice în luptă, lăudându-se numai măsurile îngăduite de legi, împotriva acestora orice ar fi el, cari abuzând de libertățile constituționale, ar ataca prin grău sau prin scris ordinea socială și siguranța Statului.

C

Scriere adresată celorlalți din Medgidia

Iubiti cetățeni,

odată cu profundul meu regret că vă părăsc, și sentimentele mele de dragoste și prietenie încheiate într-o înțelungată colaborare, care mi-a îngăduit să vă cunosc și să vă apreciez.

Ca și în trecut vă rog să credeți că și în viitor, afecțiunea mea vă va întoarări în totdeauna și că voi fi cu atât mai măgurit ca că din parte-vă aceeași sentimente mă vor întoarări.

Eugeniu Zamfiroiu

Hrana Tăranului

Este vorba: "voine și sănătos ca un tărătan", dar n-o zic decât orășenii, acel care nu cunoște bine pe tărătan. E drept: el pare matăhdos; dar nu e tot una cu voine și sănătos! Se observă în tără mortalitate mare, generale supă înainte de vreme de puteri, contigente slabă, tot felul de boli de stomac, anemie, bol malăstioare, bolagă, tămpenie din cauza alcoolismului, ceci omul neînțindu-șt stomacul sătul, dă pe gât răchiu după rachia ca să-și stămpere cea foame, să-și întrezeze cele puteri. Si de toate aceste cauze nu-și dau seama decât foarte puțini dintre noi, cei ce trăim în furi-le, lor însă, tărănilor, tot necunoscută le rămâne cauza. El zice: "stramoșii erau mai sănătoși, trăiau mai mult". De ce? Peatră, răspundem noi, specula și precipitația na erau atunci! Astăzi tărănat ademenit de bani își vine, nu prisosul ară și ceea ce-i este necesar.

Vând alimentele produse multă lăudă se cu hrana proastă, numai pentru că să aibă bani. Si unde merge acela bani? El tot săraci, goi, flămânzi, datori și fără bani sunt! În tijghilele cărămărilor!

Se vede că de 10-15 ani încoace, a crescut numărul conțințelor capabile (la recrutări) la populația rurală și crește la populația urbană. Si mai înainte era contrar. Tinerti orașenii erau ateați de fel de fel de boli, anemie, etc., iar acum, tărănilii. Si astăzi numai din cauza proastel alimentarii. Tărănat în seara după bani, vine: și laptele și ouăle, untul, brânza și păsările; și ba și grădul; mărginindu-se el numai la mălgăduș.

Astăzi cum să mai fie viguros tărănat? Din ce în ce lipsește de puteri, femeile și fetele anemice, copiii slabănoși și chirciști, încercând să se facă sănătoșe sau o supă hrănitoare celor ai ei? Nu știau să nu vor? Sau și ele dan fugă la precupri, ca să-și cumpere în schimbul pașilor ce-i crescă sălbătici proaste, capoate, și altele cu care s-au obținut să înlocuiesc, fie din lene, fie din malnutriție până și fesăturile de casă, care sunt de durabile și care faceau atâtă cinste gospodinelor.

Si pentru înțărtirea acestor rete ciar stabilite, datu-său sfaturi, interesanți și cineva de uporape ca să judece și să combată răul? Vorbită-să în general, biserică, conferință, sfaturi, adunări? Domnii surtauți, nu, din căci se găsesc prin comună, și cari au pretenții de oameni cu puțină spălă de cultură, nu se găsesc, nu văd, nu judecă.

Mai puțină politică și mai multă interesare de cel din jurul-neșăzisitor impune!

Maria C. Ionescu
Invitată

Cocarga

DE VANZARE Casele din str. Scarălat, nr. 23 colț cu str. Rahovei, compuse din cinci apartamente mari, unul mic și o prăvălie.

Se adresa d-lui **Const. N. Sarry**, proprietar, Constanța, sau București, Pătrău-Voda, nr. 4.

COFETĂRIA NAE POPESCU

Medgidia
PATESERIE și BOMBONARIE
Primeste comenzi pentru nunți, logodne, bături, etc.

BĂUTURI FINE

T A R A N I !

Tintușii pentru totdeauna la stâlpul mișcării, pe

D-r GHEORGHE BARZANESCU,

GHEORGHE POPA-Pelețilă,

NICOLAE POPA, frate-său

NITA MANOLESCU, de la Turcmărat

și Avocatul N. D. CHIRESCU.

Aceștia vă au trădat, după ce vă au sărutat, — ca și luda pe Christos.

Intrebăți-l, oriunde li veți întâlni:

Pentru ce au venit și de ce au plecat din mijlocul vostru?

Și fiindcă vor face ca neoamenii, întoarceți-le și voi spatele, pentru totdeauna.

Scuipându-l, le veți face prea mare cinste!

Lazar D. Abramovici & Arnold Birnbauz

Reprezentanți de Comerț și Asigurări

CASSA de SCHIMB

Incaso-Informații

Industria Chimică

BRILLANT

ABA

Ceară Rasie, Cernăuți, Tuzuri, etc.

CONSTANTA—Str. Carol, 48.

AGENȚIA PRINCIPALĂ

Societate Română de Asigurări Generale

"GENERALA"

Încheie asigurări de:

"VIATA" în condiții de cel mai scăzut.

"ACCIDENTE" Individuale și colective

Asigură contra daunelor de:

INCENDIU TRANSPORT și ORINDINA

REPREZENTANȚE GENERALE:

M A S U R A

Societatea Anonimă Română de Măsuri. — Capital Social 3.000.000

Greutăți de Alamă și Fontă. — Măsuri de Capacitate de Zinc Cositor și Sticla

Măsuri metrice Lemn, Oțel și Rulete. — Cântare, Balanțe și Zecimale.

Articole de precizare pentru Laboratoare.

•PIVNITELE MAR-OCNEANU.

Craiova-Drăguș

VINURI SPECIALITATE IN BUTELI

SI VASE

Informații

DELTA DUNAREI

Societate anonimă pentru fabrica-
tivnele conservelor de pește

Capital initial: Lei 300.000

Vărsat: „ 90.000

Sediul: Tulcea

Consiliul de administrație în sediul de la 10 Martie 1920 a decis următoarele:

1) Restul de 70 la sută asupra acțiunilor subscrise trebuie să se vărsă într-o perioadă de 10 ani.

După o consfătuire a Comitetului local, care va avea loc în ziua de 25 Aprilie, se vor completa listele de candidați.

Dacă confratele dela "Poporul Constanței" cunoaște franceza ori germana, în care a apărut memorialul bulgarilor dobrogăni, suntem gata a-l face dovedă că am publicat la timp numele tuturor acționarilor care au participat la Congresul dela Babadag, printre cari, din nemocire, erau și vreo doi Români.

In curând va lucea închisoarea Societății Techirghiol-Sat cu un capital de 5 milioane.

In următorii ani vom da detalii amănunte în această privință.

Lenny N. Davidescu-Peteu

S-a mutat

In marele magazin din piața Independenței (Ovidiu) No. 3 sub Banca Constanța, vis-a-vis de cofetăria Parisian, expunând

PĂLĂRII MODELE de PARIS

Voilete, fine, specialitate în voilete și pălări de dulci.

PARFUMERIE FRANCEZĂ

Primeste comenzi de reparări. Cauți lucruțoare și elevi.

P. ȘAPIRA

Furnizorul Coroanei Regale

Ceasornicărie și Bijuterie

— CONSTANȚA —

Cel mai bogat și asortat magazin din toată Dobrogea

Ceasornice de tot felul, bijuterii ve-
ritabile și de fanerie

Cadouri pentru logodne, nunți și botezuri

Verighete model 1920

P. S. Bilete de loterie se vând tot la

„ȘAPIRA”

Constanta